

Sākoties skolēnu brīvlaikam, Pašvaldības policija aizvien biežāk saņem informāciju par dažādām jauniešu izdarībām. Ekrānšāviņš no pusaudžu uzbrukuma Dienvidu fortos.

UZZIŅAI

Nemot vērā, ka satraukuma brīžos gadās piemirst, kā rīkoties, Valsts policija atgādina – kad jums nepieciešama tūlītēja policijas iesaiste un reaģēšana, ir jāzvana VP pa tālruna numuru 110 vai Liepājas pilsētas Pašvaldības policijai pa tālruna numuru 63420269.

KO UN KĀ TEIKT ZVANOT POLICIJAI

- Izsakieties pēc iespējas ātrāk un skaidrāk – kas ir noticis? Kur ir noticis? Kas zvana?
- Saglabājiet mieru un atbildiet uz policijas darbinieka papildjautājumiem
- Atcerieties visu pēc iespējas precīzāk par notikumā iesaistītajām personām un apstākļiem.
- Nepārtrauciet sarunu pirms policijas darbinieka!

AVOTS: VP

<< Kopumā bija notikuši deviņi uzbrukumi, septiņos gadījumos uzbrucēji atņēmuši liepājniekiem mobilos telefonus, makus, somiņas un naudu, vienā gadījumā tirdzniecības vietās izmantota noziedzīgā ceļā iegūta maksājumu karte.

“Nemot vērā to, ka jaunieši, kurš veic un kura ietekmē pārējie pusaudži izdara šos noziedzīgos nodarījumus, ir 12 gadus jauns, likumiski drošības līdzekli viņam nav iespējams piemērot. Tā kā jaunieša likumiskais pārstāvis ir bāriņtiesa, Valsts policijas amatpersonas ar bāriņtiesu lemj par turpmāko rīcību, lai jaunieši izolētu no sabiedrības,» skaidro M. Šeršņova.

Minētie pusaudži iesaistīti arī incidentā, par kuru pagājušonedēļ kāda jauniešu no Liepājas dalījās vietnē *TikTok*. Jauniešu stāsta, ka pagājušās nedēļas sākumā pusaudži viņas 13 gadu veco brāli un viņa draugu izsekojuši, pēc tam, piedāvājot uzspēlēt paslēpes, ievilinājuši *stroikā*. Tur brāļa draugam atņemts telefons, abiem zēniem pāridarītāji likuši krist ceļos, iespējams, viņi pavēlējuši zēniem arī novilkt bikses un to visu filmējuši. “Viņi bija bezspēcīgi, darīja visu, ko lika,» raudot stāsta zēna māsa, paužot, ka brālim pēc pārdzīvotā tagad esot bail iziet ārpus mājas. “Cilvēki paliek arvien nežēlīgāki ar katru brīdi, un tas ir vienkārši briesmīgi, jo tu saproti, ka tu tam mazajam cilvēciņam nevari visu laiku būt līdzi,» ierakstā pauž meitene.

VP pārstāve informē, ka uz sākto kriminālprocesu policija tuvākajā laikā nodos prokuratūrai kriminālvajāšanas uzsākšanai, savukārt pret jaunāko – materiālus nodos tiesai lemšanai par audzinoša rakstura piespiedu līdzekļa piemērošanu.

Spārdītāji identificēti

Piektdien sociālajos tīklos izplatījās cits video, kas uzņemts Liepājā, Dienvidu fortos. Arī šis notikums raisījis plašu rezonansi.

Video redzama aptuveni desmit jauniešu kompānija, no kuras vairāki puīši sit un sper zemē guļošanai cilvēkam. Kāds cits metas izdzēnāt varmākas, taču viņš pats pakļūp un arī saņem negēļu siltienus. Pusaudžu barā pamanāma kāda meitene – video beigās redzams, ka arī viņa sper zemē guļošanai. Kāds ir upuru aptuvenais vecums, ierakstā ir grūti noteikt, bet neoficiāla informācija liecina, ka no jauniešu agresijas cietuši divi brāļi bezpajumtnieki, kuri jau vairākus gadus mitinās Dienvidu fortos.

Par šo notikumu policija sākusī resorisko pārbaudi. Nedēļas sākumā bija identificēta daļa no šajā notikumā iesaistītajiem. Tikskaidrota cietušajiem nodarītā miesas bojājumu smaguma pakāpe un lemts par materiāla tālāku virzību, pastāsta M. Šeršņova.

Svarīga ir oficiāla informācija

Liepājas Pašvaldības policijas pārstāve Elva Lubāne apliecinā –

EKSPERTS

Draugu loks un vīrieša personības klātbūtne

Nils Sakss Konstantinovs, Pusaudžu un jauniešu psihoterapijas centra vadītājs

– Vai vardarbība pusaudžu vidū pieaug?

– Dzirdot šos stāstus, nākas secināt, ka Liepājā situācija ir līdzīga kā Rīgā. Būtībā galvenais cēlonis – jauniešiem netiek nodrošinātas tās lietas, kas vajadzīgas viņu pilnvērtīgai attīstībai. Agresivitāte un vardarbība nerodas no zila gaisa, nav tā, ka vienīgā vieta, kur pusaudži to redz, ir televīzija. Jā, pusaudžiem ir tendence būt agresīviem, īpaši, ja viņi ir grupā. Kad bērns sasniedz pubertāti, ir jānodrošina ne tikai pilnvērtīga skolas ikdiena, bet arī konstruktīvas aktivitātes. Ja kontroles nav – problēmas izpaudīsies. Tas nenozīmē, ka jaunieši ir slikti, pusaudžu smadzenes tā darbojas – ja viņu attīstībai netiek nodrošināts viss nepieciešamais, izpaliek kontrole no malas un parādās kādas ikdienišķas nebūšanas, nonākot grupā, rodas tendence pastrādāt briesmīgas lietas.

– Ko darīt lietas labā?

– Šobrīd LIZDA pieprasa iespēju šos riska jauniešus izņemt no skolas, daudzām skolām nav pienācīgu resursu, lai ar šiem skolēniem attiecīgi strādātu. Parasti jau skola ir šī piesaistes vieta, kas to visu regulē. Otra vieta ir ģimene. Latvijas sabiedrībā ģimenes struktūras mainās, lielā daļā gadījumu pusaudžus audzina viens vecāks, kas visbiežāk ir mamma. Zināms, ka jauniešu uzvedība ir cieši saistīta ar dažādiem sociāliem aspektiem un sabiedrības nevienlīdzību. Skaidrs, ka vardarbīgi var kļūt abi dzimumi, taču, runājot par zēniem, kuri tomēr vairāk pastrādā noziedzīgus un

fiziskus pārkāpumus, liela nozīme ir vīrieša lomai šī puīša dzīvē – tēvam, trenerim vai skolotājam. Tas var būt viens no iemesliem, kāpēc jaunieši neiemācās apvaldīt savus agresīvos impulsus un nemāk noturēt sevi rāmjos. Ne mazāk svarīga ir policijas dalība šādos gadījumos, policijas patruļas un vecāku pārraudzība varētu samazināt šādus pārkāpumus.

– Kā rīkoties vecākiem, ja konstatēts, ka viņu bērns iesaistījies kautiņā?

– Noteikti būtu vērts saglabāt vēsu prātu. Reizēm mēs reaģējam pārāk ātri un asi, noteikti jāiekdziļinās situācijā, lai to izprastu. Iespējams, bērns *pavilkās* līdz grupējumam, varbūt nonācis nelabvēlīgu draugu ietekmē. Tad ir vērts padomāt, varbūt jaunieši uz vasaru var aizsūtīt kaut kur prom no šīs vides. Videi pusaudžu attīstībā ir milzīga ietekme. Tikpat labi pastāv iespēja, ka jūsu bērns ir aizstāvējis vai aizstāvējis kādu citu. No otras puses, varbūt tieši viņš ir uzbrucējs, varbūt viņu kas aizskāris vai gribējis izrādīties. Tad gan būtu jāpalīdz tikt galā ar agresiju, palīdzību var sniegt gan kāds speciālists, gan sporta treneris, kurš iemācīs, kā sevi kontrolēt un kādos gadījumos ir adekvāti pielietot sava ķermeņa

spēku un kad to darīt nedrīkst. Tikpat labi var būt lietotas kādas vielas vai arī vecākiem trūkst prasmju un resursu, lai tiku galā ar pusaudzi, jo tas nav vienkārši. Arī paši vecāki var lūgt palīdzību un attīstīt šādas prasmes. Jābūt reālistiskiem, ja pusaudžim ir 15 gadi un mamma viņu audzina viena, bet ģimenē ir vēl bērni, darbs, mājas un ikdiena, vispareizāk būtu iesaistīt vēl kādus cilvēkus, kas pusaudžim palīdzētu noturēties *uzsliedēm*, – tā var būt jaunsardze, sporta klubs, pulciņi. Meklēt vidi, kur viņam apkārt būtu konstruktīvi pusaudži un pieaugušie.

– Kā jauniešiem pašam sevi pasargāt provokācijas gadījumā?

– Ļoti svarīgi jauniešiem pasargāties, ka svarīgākais lēmums viņa dzīvē ir tas, kādus draugus viņš izvēlēsies. No tā, kādi būs tavi draugi, ļoti lielā mērā ir atkarīgs, vai tu iekulsies problēmās vai nē. Tāpat, ja tev pašam gadās nepatikšanas, vai tu tur paliksi viens vai draugi tevi aizstāvēs. No tā ir atkarīgs, kā dzīve virzīsies. Otra lieta – no visām problēmām dzīvē mēs izbēgt nevaram, to ir svarīgi bērnam pateikt. Tas, ko jaunieši var darīt savā labā, ir turēt sevi spēcīgā fiziskā un mentālā formā. Ja cilvēks ir par sevi pārliecināts, pastāv lielas iespējas, ka viņš nejutīs vajadzību izrādīt spēku pret vājāku un arī pret viņu neviens nevēlēsies vērsties. Tāpat ir ar fizisko, jo dzīve tomēr ir dzīve. Reizēm ātras kājas ir labākā paš aizsardzības forma. Pusaudžiem, kuri par sevi ir pārliecināti un mentāli, fiziski attīstīti, ir mazāka tendence sekot negatīviem līderiem. Tāpat viņi var būt tie, kas motivēti iesaistīties par pozitīvām vērtībām vienaudžu vidū.■

jauniešu tēma pēdējā laikā, tiklīdz sākās skolēnu brīvlaiks, ir ļoti aktualizējusies.

“Saņemam dažāda veida informāciju par jauniešu izdarībām, kas saistītas gan ar sabiedriskās kārtības traucēšanu, gan nepieņemamu uzvedību sabiedriskās vietās, gan alkohola lietošanu, gan sienu apķēpāšanu utt.,» viņa stāsta. Pašvaldības policijas reizeslokā esot konkrēti jaunieši un viņu kompānijas, kuri pārkāpumus veic atkārtoti, un tie ir dažādi. Taču oficiālas informācijas par pusaudžu vardarbības gadījumiem Pašvaldības policijas rīcībā neesot. E. Lubāne skaidro, ka oficiāla informācija nozīmē, ka tā saņemta caur operatīvo tālruni, kur dežurants to nodod darbiniekiem, kuri nekavējoties

ierodas notikuma vietā.

“Pašvaldības policijai ir Nepilngadīgo lietu nodaļa, kas strādā tieši ar jauniešiem, līdz ar to pieredze un kompetences darbam ar jauniešiem ir pietiekami lielas, lai spētu rīkoties, ko arī savu kompetenču robežās vienmēr darām.”

Pašvaldības policijas pārstāve klāsta, ka likumsargi arī seko līdzi tam, ko cilvēki raksta sociālajos tīklos, kādus video jaunieši publicē, piemēram, vietnē *TikTok*, un kas notiek pilsētā. Taču sabiedrības palīdzība esot visvērtīgākais un efektīvākais atbalsts informācijas sniegšanā un kopējās situācijas apzināšanā.

“Pēdējā laikā sociālajos tīklos ir redzama dažāda veida informācija par jauniešu izdarībām,

to skaitā kautiņiem. Taču jāmin, ka Pašvaldības policija nav saņēmusi oficiālu informāciju. Tas raisa pārdomas par to, kas vēl mums jādara no Pašvaldības policijas puses, lai liktu sabiedrībai saprast, ka, lai policija varētu rīkoties tam paredzētajā likumiskajā kārtībā, nepieciešama oficiāla informācija no cietušajiem, cietušo vecākiem un lieciniekiem. Ir nepieciešami iesniegumi, situācijas izklāsts un cita informācija, lai varam rīkoties un saukt pie atbildības vainīgos. Sociālie tīkli ir labs paņēmiens, kā brīdināt citus iedzīvotājus par notikušu nelaimi, taču tas nebūs efektīvs veids, kā informēt policiju, jo mums nav pierādījumu par publikācijas avotu, foto/video materiāla ticamību, tapšanas laiku un datumu u.c.”■